

FELHÍVÁS

A nyelvi tájkép elmélete és gyakorlata: Kárpát-medencei kisebbségi körkép CÍMŰ MŰHELYKONFERENCIÁRA

A szociolingvisták ma már nemcsak jegyzetfüzettel és diktafonnal járnak a világot, digitális fényképezőgép is van náluk, amivel pillanatképeket rögzítenek arról, ami időközben 'nyelvi tájképként' vált ismeretessé. (Blommaert 2012: 5)

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének Többszínűség Kutatóközpontja **A nyelvi tájkép elmélete és gyakorlata: Kárpát-medencei kisebbségi körkép** címmel 2013. május 23-án műhelykonferenciát rendez. A konferencia színhelye a Nyelvtudományi Intézet (1068 Budapest, Benczúr utca 33.) földszinti előadóterme.

A vizuális nyelvhasználat kutatása a „nyelvi tájkép” címszó alatt önálló kutatási területté nőtte ki magát az utóbbi tíz évben. A mai nemzetközi kutatások tágra értelmezik a nyelvi tájkép fogalmát, így különféle vizuális nyelvhasználati módokkal foglalkoznak (pl. Shohamy & Gorter 2009). A fogalmat kanadai szociálpszichológusok fejlesztették ki a québeci franciák etnolingvisztikai vitalitásának kutatására (Laundry & Bourhis 1997); a táblák és a feliratok (geo)szemiotikai alapú, kvalitatív szempontú vizsgálatát pedig Scollon és Scollon (2003) könyve alapozta meg. Ezt követően a képelemzés a kutatások, különösen a többnyelvű nyelvi elrendezések leírásának egyre szeresebb elemévé vált.

A nyelvi tájkép egyre növekvő nemzetközi irodalmában kiemelt szerepet kap a kérdés: a vizuálisan is leírható többnyelvű szociolingvisztikai valóságban hogyan jelenítődnek meg és értelmeződnek a különböző kisebbségek nyelvei. Az utóbbi időben a Kárpát-medencében is egyre több, jobbra elszigetelt kutatás született e tárgykörben, illetve a kétnyelvű írásbeliséggel vagy akár a hivatali nyelvhasználatnál foglalkozó értekezések is tárgyaltak már számos idevágó részletkérdést. Ugyanakkor a vizuális nyelvhasználatra fókuszáló, összehangolt, átfogó vizsgálatok éppúgy hiányoznak, mint a több országra kiterjedő összehasonlító elemzések.

A műhelykonferencia elsődleges célja, hogy képet alkosson a magyarpárú (magyarországi és Magyarországon kívüli) kisebbségek nyelvi tájképeiről. Bepillantást kívánunk nyerni az eddigi vagy az éppen zajló kutatásokba, a már meglévő elméleti és gyakorlati magyar előzményekben, emellett meg szeretnénk ismerkedni az új és folyamatosan fejlődő kutatási terület kínálta lehetőségekkel, legújabb elméleti és módszertani megközelítéseivel.

Az összehangolt, elméletileg és módszertanilag megalapozott kutatások szükségessége azért is vitathatatlan, hiszen – különösen az elmúlt két évtizedben – mind a magyarországi kisebbségek, mind a Kárpát-medencei magyar közösségek esetében jogi és politikai oldalról gyakran tematizálódtak ezek a kérdések, s a vizuális nyelvhasználat igen jelentős és élénk vitákat keltő területté vált.

Konferenciánk a szakmai diskurzus lehetőségét kívánja megteremteni a téma gyakorló és jövőbeni kutatói között, az érdeklődő kutatók számára az anyaggyűjtésen, a jelenség megfigyelésén, illetve dokumentálásán túlmutató értelmezési lehetőségeket kínálva fel.

A nyelvi tájkép nemzetközi kutatási gyakorlatával összehangban jelen tanácskozás is az interdiszciplináris megközelítéseket részesíti előnyben, hiszen a nyelvészet mellett a földrajz, a történelem, a néprajz, a szociológia és a jogtudomány művelői is foglalkoznak a vizuális nyelvhasználattal. A vizsgálatokban egyaránt fontosnak tartjuk a szinkron és diakrón szempontok érvényesítését. Örömmel fogadjuk a nyelvvaltozatok vagy a nem szokványos írásbeliséggel rendelkező nyelvek vizsgálatát is. Különösen olyan prezentációkat várunk, amelyek konkrét képelemzést is tartalmaznak.

JELENTKEZÉS

Az előadókat a részvételre absztrakttal jelentkezők közül kérjük fel. Az előadásokhoz és poszterekhez legfeljebb 250 szavas absztraktot várunk, melyben egy, az adott kutatás szempontjából jellegzetes fénykép is szerepel. A fényképet és a szöveget kérjük a szervezőkhöz eljuttatni a konferencia honlapján (www.nytud.hu/nyelvitajkep) található úrlapon keresztül. **Az előadástervek beérkezésének határideje 2013. április 3.** Az absztrakt beérkezéséről a lehető legrövidebb időn belül, a pályázatok elfogadásáról pedig **2013. április 17-ig** értesítjük a jelentkezőket.

Minthogy a fiatal kutatójelölteket is ösztönözni szeretnénk, PhD-hallgatók jelentkezését is várjuk. A tudományos bizottság által legjobbnak minősített absztraktok beküldőinek néhány előadói és poszterhelyet külön biztosítunk. A szóbeli előadások várható időtartama 20-20 perc, melyet 10 perc vita követ. A konferencián való részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött.

A szervezőbizottsággal a nyelvi.tajkep@nytud.hu e-mailcímen veheti fel a kapcsolatot

TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG

Elnök: BARTHA CSILLA, Többszempontú Kutatóközpont, MTA-NyTI és ELTE BTK

Titkár: PETTERI LAIHONEN, Többszempontú Kutatóközpont/vendégkutató, MTA-NyTI, Jyväskyläi Egyetem/ Finn Akadémia

Tagok:

CSERNICSKÓ ISTVÁN, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Hodinka Antal Intézet

HORVÁTH ISTVÁN, Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Babeş-Bolyai Tudományegyetem

ILYÉS ZOLTÁN, MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kisebbségkutató Intézet

PÉNTEK JÁNOS, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Szabó T. Attila Nyelvi Intézet

SZABÓMIHÁLY GIZELLA, Konstantin Filozofus Egyetem, Gramma Nyelvi Iroda

SZOTÁK SZILVIA, Imre Samu Nyelvi Intézet

SZERVEZŐBIZOTTSÁG

BARTHA CSILLA (elnök) MTA-NyTI és ELTE BTK
PETTERI LAIHONEN (társelnök), MTA-NyTI vendégkutató, Jyväskyläi Egyetem/Finn Akadémia

VARJASI SZABOLCS (titkár), ELTE BTK

BOKOR JULIANNA, ELTE BTK

HATTYÁR HELGA, MTA-NyTI és ELTE BTK

ILYÉS ZOLTÁN, MTA-TK, Kisebbségkutató Intézet

LABANCS LINDA, MTA-NyTI

NAGY NOÉMI, MTA-NyTI

SZABÓ TAMÁS PÉTER, MTA-NyTI

Források:

Blommaert, Jan 2012. *Chronicles of complexity: Ethnography, superdiversity and linguistic landscapes*. Tilburg Papers in Culture Studies 29. Tilburg University.

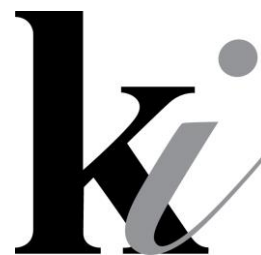
Laihonen, Petteri 2012. Nyelvi tájkép egy csallóközi és egy mátyusföldi faluban. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 14/3: 27–49.

Landry, Rodrigue & Richard Bourhis 1997. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality. *Journal of Language and Social Psychology* 16: 23–49.

Scollon, Ron & Suzie Wong Scollon 2003. *Discourses in Place: Language in the Material World*. London: Routledge.

Shohamy, Elana & Durk Gorter (eds.) 2009. *Linguistic Landscape: Expanding the Scenery*. London: Routledge.

PARTNEREK

**MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
Kisebbségkutató Intézet**

AHEAD OF ITS TIME
FOR 150 YEARS

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO